

LÁMPÁS

Tatabánya és Környéke Evangélikusságának Lapja
III. évfolyam 4. szám 2004. advent

Czakó Gábor

Krisztus király

A kisdedben felismerjük benső kocsihajtónkat és átadjuk neki a gyeplőt
2003. december 24.

Az advent előtti utolsó vasárnap Krisztus király vasárnapja, s az adventet lezáró ünnep a karácsony, a király születése. Gazdaságkor szekularizált világában az ünnep elsősorban kereskedelmi esemény. Jobb vagy inkább rosszabb esetben nagy zabálással egybekötött jámbor szokás, amikor az anyaszomorítók, a sikkasztók, a hazaárulók és a megrögzött hazugok –, akiknek az „atyjuk az ördög, és atyjuk kívánságát akarják követni. Gyilkos az kezdet óta”. (Jn 8, 44.) – is ellátogatnak a nagymisére. Némelyek közülük ostyát csómak, hogy meggusztálják, milyen íze van az Istennek.

A napkeleti bölcsek azon az első karácsonyon a zsidók királyát keresték és találták meg. Nem Heródesben, aki akkoriban Palesztina trónján ült Jeruzsálemben. Holott szemrevételezték, beszéltek is vele, mai szóval mondhatnánk, hogy Heródes igazolta magát; ő a fölkezt uralkodó. A bölcsek azonban átláttak rajta, fölismerték, hogy valójában csak egy hivatalnok, aki véletlenül sodródott az állam élére. Ezzel természetesen Heródes is tisztában volt, hiszen ezzel engedte el a három bölcset: „Menjetek, tudakozódjatok gondosan a gyermek felől. Ha megtaláltátok, jelentsétek nekem, hogy én is elmenjek és hódoljak neki.” (Mt 2,8.) Tudjuk, hogy Heródes hazudott, meg akarta gyilkolni az Üdvözítőt, ám azzal, hogy hódolatról beszélt a nyilvánosság előtt, elárulta, hogy van fogalma az igazi királyról. Ő maga csak a hatalomig jutott el. Hamvas Béla különböző helyeken ezt írja a hatalommal kapcsolatban: „Hatalmi ösztön: a becsvágy örülete: Isten trónjába beleülni.”

„Hatalom: a sokaság féken tartása erőszakkal, vagy ahogy éppen lehet. A hatalom merőben anyagi, önmagában sem értelme, sem igazsága nincs, ha az uralom szelleme nem szentesíti, gonosz lesz; az uralom és a hatalom a történeti közösségekben egymást soha sem fedi; a szellemi valóság elnyomására épül; aki él vele, elveszti; csak a démonok hatalmasok, Isten van. A hatalom egyetlen feladata, hogy a szellemnek érvényt szerezzen; tiszta kézzel nem gyakorolható.

Platón a lehetlent kísérte meg, amikor az uralommal próbálta vegyíteni; a világtörténelemben senki sincs, aki a hatalmat kibírta volna, ezért az élet dicsősége a hatalomról való lemondás.” (In.: Cz. G. Szótárkönyv)

Akad azért néhány komoly ember a világtörténelemben, aki elérte ezt a dicsőséget. Például Cincinnatus, a római gazda azzal, hogy miután polgártársai diktátorrá választották, ő az ellenség legyőzését követően azonnal visszatért az eke szarvához. Lao Ce eleve visszautasította a miniszteri – mai szóval: kormányfői megbízásokat. Pontosan úgy, ahogy a mi Deák Ferencünk, aki nem csupán a legmagasabb tisztségeket hárította el, hanem a hazáért végzett munkálkodásáért járó javadalmakat is. Közismert, hogy például az uralkodó párttól kapott, őket ábrázoló

aranykeretes képet is kivette helyéről. A képet megtartotta, a keretet pedig visszaküldte a Burgba. Az arcátlanság netovábbja, hogy 2003-ban az igazi király vonásaival bíró Deák Ferencet szellemi őstükként ünnepelték enyveskező hatalomtechnikusok. Jézustól azért fordultak el a zsidók, mert úgy beszélt, „mint akinek hatalma van” és úgy is cselekedett, amikor vakokat, bénákat, leprásokat gyógyított meg és holtakat támasztott föl, ennek ellenére mégsem akarta kiverni a rómaiakat, s Izraelt világhatalommá tenni. Milyen király, milyen Messiás az ilyen?

Jézus királynak vallotta magát Pilátus előtt. Királyságának mélyeséges értelmét azonban a helytartó nem fogta föl. Föltámadásáig talán egyedül a három napkeleti bölcs ismerte föl őt, s ismerte el annak, aki, szülőhelyén, az istállóban, a barmok melegében. Ajándékaik, az arany, a tömjén és a mirha – a király, az Úr és a Messiás tisztelete mellett – az ő tisztánlátásuknak is jelképei. A bölcseket a hagyomány háromkirályoknak is nevezi. Talán azért, mert egyúttal királyok is voltak, ámde távolról sem a szó hatalomtechnikai értelmében.

Hogy a korabeli ember miként gondolkodhatott a király igazi természetéről, arról a leghelyesebb Hamvas Bélát, a hagyomány legjobb ismerőjét kérdeznem. A Hamvas-szótárból vesszük idevágó gondolatait. Ezek szerint a király a valóság – fontos közbevetni, hogy Hamvas szerint az egyetlen valóság Isten. De folytassuk: „a király a nép lelke, a belső kocsihajtó – vagyis lelkünk vezérlője – az uralom királya, aki a természet és a világ fölött uralkodik, újjászületett, szellemi lény” – vö. Jézus és Nikodémus beszélgetését, Jn 3. sikk.

„A király számára a hatalom gyakorlása nem cselekvés, hanem művelés; nem cél, nem szenvedély, hanem rituális kötelesség. Király nélkül az emberiség soka-

dalom; nélküle az állam megszűnik, s a hivatal lép a helyébe.”

Látható, hogy Hamvas élesen szembeállítja a hatalom és az uralom fogalmát. Utóbbiról ezt írja: „Uralom: a nem cselekvő szellemi vezetés, a lélek eredeti királyi tudata, mely az újjászületésből, a szellemi születésből ered, és a hatalmat szentesíti. Uralkodni: a törvény szerint élni; áldozat, önmegtagadás, alázat.”

Jézus királyságát gyakorolta: ő valóban a benső kocsihajtónk, uralkodik a természet és a világ fölött. Itt, a földön, a törvény szerint élt, a kereszthalálig menő áldozatban, önmegtagadásban, alázatban. A gazdaságkori folyamatok előrehaladtával

világosan látható, hogy nélküle sokadalommá, tömeggé bomlik a társadalom, ahogy a miénkkel is történik, az állam helyébe pedig a hivatal lép, vagy valami korlátolt felelősségű társaság, ami a népet a vállalkozás veszteségtermelő részének tekinti, az országot pedig kiárusítja.

Jézus a hatalmat elutasította. Nem tudta volna királyságával egyszerre gyakorolni? Nem akarta, hiszen a teremtés során mi, emberek kaptuk a Földet, s nekünk kell megvalósítanunk bolygónkon a hatalom és az uralom egységét. Lehetetlen?

Hamvas ezelőtt fél évszázaddal úgy vélte, hogy a királyság nem valósítható meg, mert komoly igénye az emberiség-

ből hiányzik. Helyette az emberek hol demokrácia után epekednek, hogy mindent szabadon megtenniük, hol meg diktatúra után sóhajtanak, hogy kikecmeregjenek a zűrzavarból. A királynak egyik rendszerhez sincsen köze, a király országot nem a rendszer, hanem a rend jellemzi. A király országa nem külső, hanem benső. Akkor kezdhetjük el megvalósítását, ha visszafoglaljuk a karácsonyt a külföldre üzerektől, s fölismerjük a kisdedben a benső kocsihajtónkat, és kellő alázattal át is adjuk neki a gyeplőt.

Bemutakozás

Zászkaliczky Pál nyugdíjas lelkész vagyok. Bencze András esperes keresett meg a tatabányai lelkészi szolgálat miatt, s annak elvállalása alapján Ittész János püspök 2004. október 1-i hatállyal 2005. június 30-ig küldött ki helyettesként a gyülekezetbe. Természetesnek tartom, hogy amint a gyülekezet megfelelő – és fiatalabb – lelkészt talál, a szolgálatot a fenti határidő előtt is átadom.

Az alábbiakban néhány mondattal szeretnék bemutatkozni. Lelkészcsaládból származom, édesapám, kinek a keresztnévét is örököltem, Fóton volt lelkész 1934-től 1962-ig, haláláig. Hosszú éveken át volt a Pestmegyei Felső Egyházmegye esperese, 1957-ben Ordass Lajos püspök mellett püspökhelyettes. Az evangélikus evangélizáció egyik vezető személyisége volt, számos gyülekezetben végzett több napos – egy hetes evangélizációt. Ő alapította a főtí Belmissziói Otthont, az u.n. "Mandákotthont", ahol ma a Kántorképző Intézet működik. Tagja volt az ószövetségi Bibliafordító Bizottságnak. Mint Ordass püspök barátját és harcostársát, sok támadás érte, egyházi tisztségeiről lemondatták... Őszintén szoktam mondani, a térdéig sem érek fel. Tanítónő végzettségű édesanyám közös életük során hűséges segítőtársa volt, sok imádsággal támogatta párját és öt gyermekét, Isten kegyelméből 94 éve-

sen ma is él, s figyelemmel kíséri nagy családjunk minden tagjának életét.

A teológiát 1959-ben végeztem el, segédlelkész voltam Balatonszárszón, Kondoroson, Orosházán és Mendén. 1964-től húsz éven át szórványlelkész voltam Banyában, először a magyarbóly-siklósi, majd a mohácsi lelkész nyugdíjba menetele után a mohács-magyarbóly-siklósi gyülekezetben. Az előbbi 72 falut foglalt magába, Magyarbólyon kívül Borjádön és Ivándárdán templommal, Siklóson imaházzal. A templomos falvakat eredetileg német ajkú – ahogyan önmagukat nevezték: "sváb" – evangélikusok lakták, akiket azonban a világháborút követő időben nagyrészt kitelepítettek. A szórványszolgálat terhét bőségesen kárpótolta a szolgálat Ura. Ami nehéz volt, az a tapasztalat, hogyha valami "sikerült", például egy szeretetvendégség Siklóson, vagy egy konfirmációi ünnep Ivándárdán, az öröm után mindjárt az jutott az ember eszébe, hogy mindebből a gyülekezetnek a nagyobb része, a többi faluban élők nem részesedhetnek. A Mohácsra való átköltözködés előtt ott lelkészlakást kellett építenünk. A mohácsi szolgálatom alatt a gyülekezetben a négy templomon és a két imaházon kívül további hat faluban volt havonta egy-egy, négyben pedig évente négy-négy istentiszteleti szolgálat.

Hét esztendeig voltam a ceglédi illetve a tápiószele-farmosi gyülekezet lelkésze, majd kilenc éven át a Teológus Otthon

igazgatója, a lelkészi szolgálatra készülő fiatalok papja. Amikor innen törvénytelenül eltávolítottak, 1999 őszétől a múlt esztendő őszéig, négy éven keresztül a Fébé Evangélikus Diakonissza Egyesületben szolgáltam. Azóta ismét Fóton élünk, a főtí gyülekezetbe épültünk be, ahol is alkalmanként kerül sor helyettesítésre.

Feleségem Ittész Erzsébet szintén ötgyermekes papi családból származik, elvégezte a levelező teológiai szakot. Édesapja a győr-nádorvárosi gyülekezet lelkésze volt, bátyja, Gábor nyugdíjas lelkész, fiatalabb fivére pedig Ittész János az egyházkerület püspöke. Négy gyermekünk van, Zsuzsanna művészettörténész, a budapesti Evangélikus Múzeum munkatársa, Pál programkészítő matematikus, közgazdász, aki ugyancsak végzett a Teológia levelező szakán, Eszter matematika-hittantanár, Borbála pedig könyvtáros és szociológus. Gyermekaink Isten kegyelméből tizenhárom unokával örvendeztetek meg.

Ameddig Urunk engedi, szeretném hűségesen végezni a rám bízott feladatot életem egyik vezérigéje szerint: „...nem tudok közöttetek másról, csak Jézus Krisztusról, róla is, mint a megfeszített-ről!” (1 Kor 2, 2) Ehhez a szolgálathoz szeretettel kérem a gyülekezet tagjai hordozó és támogató imádságát!

Zászkaliczky Pál
h. lelkész

Fabiny Tamás**Egy-korintus-tizenhárom**

Ha olyan kiváló szónok vagyok is, mint Kossuth Lajos, / vagy Martin Luther Kinggel együtt hirdetem, hogy / „van egy álmom”, / de szeretet nincs bennem, / olyanná lettem, mint egy leomlott templomtorony / megrepedt harangja.

Ha futurológusként, a jövőmémökeként, / vagy csalahatatlan közvéleménykutatóként / előre látom a jövőt, / szeretet pedig nincs bennem, / olyan vagyok, mint egy összelapított üres kólás doboz, / amelyet unottan rúgnak tovább a kamaszok.

Ha akkora hitem van is, mint Assisi Ferencnek, / Luther Mártonnak

És egy dunántúli parasztasszonynak együttvéve, / de szeretet nincsen bennem, / olyanná lettem, mint a szél által cibált ördögsekér.

Ha önfeláldozóan támogatok is alapítványokat, / vagy tizedet adok is minden jövedelmemből, / szeretet pedig nincsen bennem, / olyanná lettem, mint aki követ ad kenyér helyett / és skorpiót hal helyett.

Ha két végén égetem is a gyertyát, / hajnaltól késő estig robotolok, / éveken át nem megyek szabadságra, / ám szeretet nincs bennem, / olyan lennék, mint egy üresbelű hagyma.

Ha naponta végigjárom a damaszkuszi utat, / rongyosra olvasom a Bibliámat, / ha halálomra bizakodó hittel tekintek, /

úrvacsorával vagy a betegek szentségével megerősítve / készülök elmenni, / de szeretet nincs bennem, semmi hasznom abból.

A szeretet jelentéktelen, / mint mikor valaki számárháton vonul be a városba.

A szeretet neveltség tárgya, / mint amikor valakinek kezébe nádszalat, / fejére töviskoszorút adnak.

A szeretet balek, / mint amikor valaki kíznóiért imádkozik.

A szeretet esendő, / mint amikor valaki azt mondja: „szomjúhozom”.

A szeretet meglepő, / mint amikor valaki szelíden megszólít / egy gyászoló asszonyt a hajnali kertben.

A szeretet játékos, / mint amikor valaki tanítványai előtt megy Galileába.

A szeretet nem fűj egy követ a bennfentesekkel, / nem kacsint össze a hatalommal, / nem bizonygatja önmaga fontosságát, / nem örül pártok és politikusok acsarkodásának, / de együtt örül az asszonnyal, / aki megtalálja elgurult drahmáját.

Nem örül az ügyeskedéssel szerzett vagyonnak, / de együtt örül a mezők liliomaival és az ég madaraival.

Nem örül a doppinggal elért világcúcsnak, / de együtt örül a fogyatékos kisfiúval, / aki szája szélén csorgó nyállal, nagy erőfeszítésekkel / társának tudja dobni a labdát.

A szeretet soha el nem múlik.

Nem veszi el szavatosságát, nem évül el,

nem kerül ad acta, / nem lesz unalmas, mint a tegnapi újság.

Legyenek bár istentiszteletek, véget fognak émi.

Legyenek bár egyházak, meg fognak szünni.

Legyen bár ökumenikus mozgalom, el fog töröltetni.

Mert még nem találtuk meg a rák és az AIDS ellenszerét, / nem értjük távoli földrészek lakóinak nyelvét, / nem fogjuk fel más civilizációk felénk sugárzott jeleit. / Ám egykor majd egyetlen asztalt ülünk / mindnyájan körül, / és ő lesz majd minden mindenkiben.

Mert a szeretet nélküli kötelességtudat: kedvetlen.

A szeretet nélküli felelősség: figyelmetlen.

A szeretet nélküli igazság: kemény.

A szeretet nélküli okosság: gögös.

A szeretet nélküli barátságosság: hűvös.

A szeretet nélküli rend: kicsinyes.

A szeretet nélküli hatalom: kíméletlen.

A szeretet nélküli birtoklás: fősvény.

A szeretet nélküli vallásosság: bigott.

A szeretet nélküli hit: vakbuzgó.

A szeretet nélküli remény: fanatikus.

A szeretet nélküli élet: értelmetlen.

Most azért megmarad a hit, a remény, a szeretet,

e három.

Ezek közül pedig legnagyobb: Jézus.

Luther ma is időszerű**Jön a Király!**

„Örülj nagyon Sionnak leánya, örvendezz Jeruzsálem leánya! Ímé jön néked a te királyod; igaz és szabadító ő, szegény és számárháton ülő, azaz nőstény szárnak vehmén.” (Zak 9,9)

Valóban király, de szegény – nincstelen. Éppenséggel nincs királyi ábrázata, ha csak a földi királyok külső pompáját keresed rajta. Pompát, várat, házat, pénzt és jószágot a földi királyoknak engedi át. Ám egyenek, igyanak, öltözködjének és építsenek fényűzőbben mint egyebek. Ahhoz úgy nem értenek, amit ez a koldus-király tud. Krisztus se-

gít, nem csak egy bűn ellen, hanem minden én bűnöm ellen. Nem is csak az én bűnöm ellen, hanem az egész világ bűne ellen. Azért jön, hogy elvegye – nem csak a betegséget, de a halált is. Nemcsak az enyémet, de az egész világot.

Mindezt azért mondja a próféta Sion leányának, hogy meg ne botránkozzék a Király nyomorúságos jövetelén, s csukott szemmel, nyitott füllel ne a szegényes bevonulásra nézzen, hanem hallgasson. Hallja meg azt, amit erről a koldus-királyról hirdetnek. Mert látni csak a szegényeket lehet, hogy nyeregtelen száron sarkantyú nélkül úgy vonul

be, mint egy koldus. De hogy magára veszi bűneinket, megfojtja a halált s szentséget, üdvösséget, örök életet ad, azt látni nem lehet. Ezt tehát hallani és hinni kell.

Oh miként fogadjalak

Világ Megváltója

Méltókép mint áldjalak,

Lelkem megtartója!

Óh Jézus, gyűjtsd szívemben

Te szövétnekedet,

Hogy érthessem mindenben

Te szent tetszésedet.

Közreadja:
Bánszky Pál

Kedves tatabányai gyülekezet!

Az ifjúság szeretne megismerkedni gyülekezetünk idősebb tagjaival. Valljuk, hogy egymás élete és hite alapján tudunk tanulni. A tatabányai gyülekezetben szeretnénk hidat építeni a két generáció között, ezért keressük azokat a gyülekezeti tagokat, akik örömmel vennék, ha ifjúságunk néhány tagja meglátogatná.

Szeretnénk továbbá azon kedves testvéreinkkel az istentiszteleteken

is találkozni, akik eddig valamilyen okból nem tudtak ezeken az alkalmakon részt venni. Ezért arra gondoltunk, hogy a gyülekezeti autótól elhozzuk kedves testvéreinket.

Az Utcai Szociális Segítők Egyesülete tisztelettel arra kéri a gyülekezet testvéreit, hogy akik kabáttal; melegruházzal; cipővel; takaróval; pokróccal valamint tartós élelmiszerekkel segíteni tudnák a hajlék nélküli embertársainkat, le-

gyenek kedvesek, hozzák magukkal a vasárnapi istentiszteletre vagy bármikor a parókiától 100 méterre lévő otthonomba. A fenti esetekre vonatkozólag is várjuk jelentkezésüket: levélben: 2800 Tatabánya, I.ker Mikszáth u.26, telefonon:06-34-311-337 vagy személyesen az istentiszteleten.

Szeretettel várjuk a találkozás lehetőségét!

Vertényi Domonkos
Sassi Gergő

Csabai Sándorné

Ádventi várakozás

Szállj lelkemnek minden gondolatja
Nagy hálámat ajkam, mint rebegje
A hit világa már dereng az éjben
Édes Jézus te hajnali csillag.

Oh vezess utamon, hints be szép reménnyel,
Mert Te vagy az élet, benned s néked élek.

Csüggedt lelkek ne féljetek, mint annyi szív epedve várunk

Szállj hozzánk, mint égi harmat.

Szép csillagunk a reménység hitünk szép világát
ragyogtasd felettünk.

A fény magában hordozza a gyász fájdalmait és magányát,
az imádság hatalmát, az otthon illatát s a szeretet virágát.

Vigyázza a karácsony békéjét
az áhítat csendjét és az élet örömet.
Térj be hozzánk, s maradj nálunk
mi Ádventi nagy királyuk.

Mézes krémes

Hozzávalók:

A tésztához: 4dkg zsír,
1kávéskanál szódabikarbóna,
2evőkanál méz, 2,5evőkanál tej,
15dkg cukor, 45dkg liszt, 1db tojás.

A krémhez: 15dkg vaníliás cukor,
20dkg vaj, 2dl tej, 2evőkanál búzadara, 4evőkanál baracklekvár.

A tészta készítése: 1 tojást, a 4 dkg zsírt, az 1 kávéskanál szódabikarbónát, a két evőkanál mézet,

a 2,5 dl tejet, és a 15 dkg cukrot gőzön főzzük 5 percig és közben habverővel keverjük. Melegen belekeverjük a 45 dkg lisztet. Deszkán összegyúrjuk, és négy cipót formálunk belőle, amit fél óráig pihentetünk, majd kisodorjuk és zsírozott, lisztezett tepsi hátán külön-külön megsütjük.

A krém készítése: 2 dl tejben a búzadarát keményre főzzük, ha kihült hozzáadjuk a cukorral kevert vajhoz. Az egészet jól

összedolgozzuk, és a lapokat megtöltjük. Az alsó lapra lekvárt, közepére krémet, és a tetejére ismét lekvárt. Ha a töltés kész, akkor kicsit össze kell préselni, hogy a krém megpuhítsa a tésztát. Másnap porcukorral meghintjük és vékony szeletekre vágva tálaljuk.

Jó étvágyat kívánunk hozzá!

A süti receptjét ajánlotta:
Vörösné Hermann Judit

Varró Dániel

Téli szonett

Hát, mondja, kedves, miért olyan fehér?
Kövér szeplőit hol hullatta el?
Hisz prüszköl is! Ez, kérem, csúnya jel.
Magácskának megárhathott a tél.

A dér bár összecsípte orrhegyét
(hófödte csúcsot így az alkonyat),
jót tenne most egy pohár konyak,
pótolni bent piros nyarak hevét.

Mert látja, kedves, hogyha jó a fagy,
az ember elfehérül, színehagy,
belakja bensejét a morc hideg.

E kókadás de oktan! De gyors!
Mennyivel szebb a lomha medvesors!
A málnát szundikálva vámi meg.

Anyaság – apaság

Napjaink házassági kríziseinek a döntő többsége abból ered, nem értjük meg, hogy a Biblia számunkra mit tanít a házassági szeretetről, mit tanít a férj, az apa szerepéről és mit tanít a feleség, az anya szerepéről.

A biblikus szemléletből alapvetően az következik, hogy az asszonynak az adja a biztonságot és a stabilitást, ha a férje az Úr Jézus Krisztushoz még nála is jobban ragaszkodik, mert akkor biztos lehet abban, hogy sem megcsalni, sem elhanyagolni, sem elveszíteni, elfelejteni nem fogja őt. A gyermekek számára a szülők jó kapcsolata teremti meg a fejlődéshez elengedhetetlenül szükséges alapot. Az emancipált nő (feminista élharcos) kivonja magát a védettség állapotából, nem kívánja azt a biztonságot, amelyet adhat számára a családot a Krisztus útjára vezető férj. Az, hogy egy férj, egy apa jól tölti be a szerepét, annak általában az a jele, hogy boldog-e a felesége. Az asszony pedig sem abban az esetben nem boldog, ha a férje zsamok, sem ha papucs. Az igaz férfi Istenben bíz, hisz abban, hogy a férfi feje a feleségnek, ahogyan Krisztus feje az Egyháznak. A vezetés felelősségét Isten adta a férjnek. A férj szerep azonban nem rang, hanem megbízás, és mint ilyen, felelősséget jelent: ezt meg kell érteni ahhoz, hogy az ember szolgálatát be tudja tölteni.

Az Efezusi levél 5. részében megfogalmazott parancs mindannyiunkat kötelez: Férfiak! Úgy szeressétek feleségeteket, ahogyan Krisztus is szerette az Egyházat és önmagát adta érte – önmagam adni érte.

Ez kezdeményezést jelent. Nem választ, reagálást, hanem egy alapvető nyitottságot és megmozdulást a szeretetben. A férfinek önmagát feltétel nélkül kell adnia: tetteikkel, de szavakkal is, egész valónkkal kell gondoskodnunk házastársunkról. A gondoskodó férj viselkedjék úgy, hogy felesége érezze és tudja, hogy ő fontos a férje számára. Erre az érzésre és biztos tu-

dásra az asszonynak azért van szüksége, mert ettől függ, hogy képes lesz-e igazán feleség lenni, vagyis betölteni a maga szerepkörét. Férji és apai minőségében a férfi Istennek a munkatársa, aki a rábízott nyáját az Úr tanítása szerint fegyvelméssel és biztatással neveli, tiszteli gyermekében a kibontakozó személyiséget, és ezért biztatja és bátorítja.

A 23. zsoltár alapján láthatjuk, hogy a pásztornak milyen fontos a teendője: őriz, azaz biztonságot ad. Legelteti a bárányokat, gondoskodik a rábízottak testi, lelki jólétéről és vezeti őket, azaz élete példájával megtanítja a helyes úton való járást. Az apa példát adhat abban, hogyan kell bízni Istenben nehéz helyzetben is, és hogy hogyan lehet Istennek engedelmeskedni a korszellem ellenére is, amikor a többség csal és hazudik, hogyan lehet akkor is becsületesen élni. Olyan világban, amikor természetes, hogy majd minden férfi félrelép egy kicsit, akkor is miként tud az apa hűséges lenni az anyához. És ha mégis konfliktus támad otthon, akkor hogyan lehet bocsánatot kérni, és hogyan lehet megbocsátani.

A Biblia a férfi és a nő egyenlő értékéről, egymástól való kölcsönös függéséről, és mindkettőjük meghatározott szerepéről beszél. A feleségszerep lényege: segítő társnak lenni. Nem könnyű ezt az állapotot, ezt a kapcsola-

tot megtalálni, hiszen a korszellem igyekszik elmosni a férfi és a nő közötti különbséget egymástól való függetlenségre, és felelősség nélküli jogokra bízta. A férfi-nő viszonyra a Biblia megoldása: Helyére tenni a nőt! Nem a férfi fölé, nem a férfi alá, hanem a férfi mellé!

A feleség, az asszony szerepkörére a Példabeszédekéből lehetne a legtöbb ígét hozni, hiszen ott áll: „a derék asszony urának koronája”, vagy „aki jó feleséget talált, kincset talált”. Másutt: „derék asszonyt kicsoda találhat? Értéke sokkal drágább az igazgyöngynél.” Az Efezusi levél 5. részének 24. versében írja Pál: „amint az egyház engedelmeskedik a Krisztusnak, úgy engedelmeskedjenek az asszonyok is a férjüknek mindenben.” Nem gyengeséget, nem alacsonyrendűséget, szolgálkúséget vár a Szentírás az asszonytól, hanem hűséget, előzékenységet, hajlandóságot, alkalmazkodást, szeretetreméltóságot. Ahogy Péter írja első levelében: „Ne a külső dísz legyen a ti ékességeitek, ne a hajfonogatás, hanem a szív elrejtett embere, a szelíd és csendes lélek el nem múló díszé.” Elengedhetetlen, hogy az asszony szeretetében nyilvánuljon meg: feltétel nélkül elfogadja a férjét. És ez csak abban az esetben valósul meg, ha kölcsönösen kifejezik és megélik a házaseleket azt, hogy ők Isten egymás számára adott egyszeri és megismételhetetlen ajándékai.

Dr. Hidas János

Kertész Eszter

Mária ringatja fiát

eleven félelem
szüntelen gyötrelmem
járatlan fájdalom
páratlan szerelem
kegyetlen irgalom
lakatlan oltalom
végtelen kegyelem
védtelen hatalom

A „Nyitott ajtó” című áhítatos könyvből

Imádkozni szeretnék! De hogy kezdjem? Tele vagyok kétellyel és bizonytalansággal. Vajon melyik út a helyes? Én azon járok? Nem tudhatom. Kevés az, hogy a legjobb belátásom szerint mit tennek.

De bölcs vagyok-e ahhoz, hogy megtaláljam a helyes utat? Csak ülök tanácstalanul. Gyöttrődöm. Várok. Várok egy szóra. A hívó szóra. Szeretném tökéletesen megismerni akaratodat. Szeretnék bölcsen gondolkodni, hogy meglássam és belássam akaratodat. Bölcsen, hogy elfogadjam az utat, amit kiválasztottál szá-

momra. Mert csak akkor tudom munkámat végezni, ha a te áldásod van rajta! Mutasd meg a megfelelő utat, hogy ne tévelyegjek a bizonytalanságban!

Fiam, engedd, hogy azt tegyem veled, amit én akarok, én tudom, mi válik javadra. Te úgy gondolkodol, mint az emberek, sok mindenben úgy foglalsz állást, ahogyan az emberi indulat diktálja.

Uram, igazat mondasz. Nagyobb gondviseléssel veszel te körül, mint amekkora gondot én önmagamra viselhetek. Nagyon ingatagon áll az, aki minden gondját tereád nem hagyja. Uram, csak igaz és állhatatos maradjon hozzád akaratom, egyébként intézkedj velem tetszésed

szerint. Mert csak jó lehet az, amit velem teszel. Ha azt akarod, hogy sötétségben járjak, áldott légy, ha pedig azt akarod, hogy világosságba öltözzem, légy akkor is áldott. Ha kegyesen megvizsgálsz, áldott légy, ha úgy akarod, hogy zaklattásban legyek, ugyanúgy légy mindenkor áldott. (Kempis Tamás)

Mennyei Atyám! Kérek, taníts meg bölcsen gondolkodni, és szüntelenül reád tekintve menni azon az úton, amit te jelöltél ki számomra. Ámen.

Közreadja:
Lukonits Ottó

Garay András Karácsonyi történet (részlet)

Úgy mondták otthon: karácsonykor Jézust várjuk, hogy eljöjjön hozzánk, készülnünk, hogy méltónak találjon minket. S az igazi ajándékok ezek az esték voltak, amikor a család összehajolva, gyerekek és szülők közös izgalmával, tréfálkozással az eljövendő nap örömeiben készülgetett.

Egy este, hogy apám elfújta a lámpást, Dorka húgom odasúgta anyjának: Anya, ugye a Mennysorszámban is így telnek az esték? Anyám igenére már tudtuk, eljön Ő hozzánk, mint tavaly, tavalyelőtt, s amióta csak az eszemet tudom.

Egy meglepetés azonban mindig volt. A fa. Ezt mindig apám hozta, de oly észrevétlen, hogy mi, gyerekek sehogy sem értettük, hogyan kerül oda az asztalra, csak lenyűgözve álltuk körül este a gyertyafényben alakot öltő karácsonyfát.

A várt reggelen apám szokás szerint fogta a fejszéjét, felvesse hótaposó csizmáját, s mikorra mi előkészülődünk a meleg dunyhák alól, már csak imbolygó alakját láttuk a hegynek tartva a fehér hómezőben. A fát még az ősszel kinézte. Igaz, kicsit messze kellett mennie fel a hegyekbe, de ezt az utat minden évben megtette, talán neki is le kellett tenni a gondokat, kóborolni a csendes, behavazott tájon. A hó érintetlen volt, nehezen haladt előre. A Kömöge alatt vitt az útja, aztán fel egy dombtetőre, majd végig a gerincen. Megismerte a helyet. Az ősszel itt kaszáltak

egy réten, s már akkor látott egy kis fenyőfát. Arányos termete, dús ágai, tömött levelei, szürkészöld színe rögtön feltűnt neki, s képzeletében már látta is felöltöztetve a szoba sarkában. Ott is volt a fa egy kis beszögellésben. Két csapásra kivágta, majd kicsit megpihenve belakmározott tarisznyájából, s elindult visszafelé. A megindult hóesés betemette a nyomokat, s bizony iparkodnia kellett, hogy sötétedésre visszaérjen. De ismerte a tájat, hiszen itt gyerekeskedett, s a falut is alig hagyta el. Leért a völgybe, s már erőst szürkült az idő, mikor elérte a falu első házait. A hegyek alatt, a forrásnál, kis ház állott. Egy öreg juhászé volt, kit, mivel nem csizmában járt, hanem bakancsban, mindenki Bakancsos Pista bácsinak szólított. Rossz érzés fogta el apámat a behavazott udvar, a setét ablakok láttán. Megnyitotta a kertajtót, letámasztotta a fát a tomácra és benyitott a házba. Pista bácsi az ágyban feküdt. Mi van magával? - kérde apám, ahogy meggyújtotta a világot. Beteg vagyok, Márton - mondta az öreg. A kályha hideg volt. Mindjárt befűtök. Zsófi majd holnap hoz meleg levest meg kóstolót. Kiment a fészerbe, fát keresett. De csak a hó alatt talált nyirkos, korhadt fadarabokat, így a feladat reménytelennek látszott. Aztán pillantása az ajtónál lévő fára esett. A tuskóra tette a kis fenyőt, s nagyot fohászkodva apróra hasította. Lassan pattogni kezdett a tűz, s fenyőillat töltötte be a kicsi házat. Pista bácsi meg-

könnyebbedett. Akkor holnap - mondta apám búcsúzóul.

Már nagyon vártuk őt. Nehéz lépteit hallva izgalom vett rajtunk erőt. Végre mindannyian együtt vagyunk idehaza. Mikor pillantásunk fehér arcára esett, csak annyit gondoltunk, milyen hideg lehet, s újra átadtuk magunkat a várakozás bódító érzésének. Anyám néhány szót váltott apámmal, majd ünneplőbe öltözve ültünk le a konyhában, s kezdődött, amit úgy vártunk. Apám ölbe vett bennünket, s szokásunk szerint mesélni kezdett egy idegen országról, egy házaspárról, a születendő kisgyermekről, emberekről, hatalmasokról és szegényekről. Beszélt a rokonokról, a barátokról, a nélkülözőkről, s percek alatt odavarázsolta elénk a falut, a múltat és jövőt, az egész világot. Aztán énekelni kezdtünk, s mikor a kis csengő megszólalt, nagy izgalommal nyitottuk ki a szobaajtót. Az asztalon egy tányérban ott voltak a mézes és cukrozott díszek, égtek a gyertyák a tartókban, de a fa, a fa nem volt sehoh. Könnyes szemmel, kérdően néztünk apánkra. A sarokban állt, anyával egymáshoz hajoltak, szemükben megcsillant a gyertyák fénye. Találkoztam az úton Vele, elkérte a fát, én meg odaadtam neki, hiszen nem illik egy kérést Tőle megtagadni. Szavai megnyugtatóan csengtek. Anyám, hogy a csend feszültségét feloldja, az ünnepi asztalhoz invitált bennünket. Boldog karácsonyt mindenkinek - mondta, és behozta a gőzölgő levest.

A különös gyermek

Rómában, egy messzi városban Augustus császár sok pénzre vágyott. Ezért megparancsolta: - Írjátok össze mindenkit az országban, mert be akarom hajtani az adót. A császár parancsát hírül vitték az ország legtávolabbi részeibe is, oda is, ahol Mária és József élt. (Ez a római császárság idejében történt, amikor a zsidók római uralom alatt voltak.)

- Betlehembe kell mennünk az összeírásra a császár parancsa szerint - mondta József kötelességtudóan.

Hosszú út állt előttük. József Mária miatt aggódott, aki majd hamarosan világra hozza gyermekét. Ennek ellenére vállalniuk kellett az úttal járó gondokat. Amikor megérkeztek Betlehembe, már tele volt a város. Sehol nem találtak éjszákára üres szobát, sőt szabad fekvőhelyet sem. A vendéglők hemzsegték a sok embertől. Minden pillanatban megszülethet Mária gyermeke, ezért sürgősen találniuk kell bármilyen szállást! Végül is egy istálló jutott nekik, ahol jószágok is pihentek. Éppen időben érkeztek meg. Mária hamarosan megszülte gyermekét. De nem

volt bölcső, ahová befektethették volna. Ezért József a jászolt, a vályúszerű etetőt bélelte ki friss szalmával. Amikor betakarták a gyermek Jézust, az szépen elaludt.

A juhok kint a domboldalon biztonságban töltötték az éjszakát az akolban, a számukra körülkerített helyen. Egy töviszel benőtt, erős kőfal védte meg őket a vadállatoktól. A pásztorok egész éjjel virrasztottak, vigyáztak rájuk. Mindenre rátelepedett a sötétség és a csend. Hirtelen fényesség árasztotta el az eget, és a pásztoroknak megjelent egy angyal. Érthetően, hangosan szólt hozzájuk:

- Jó hírt, örömhírt hozok számotokra és az egész világ számára! Betlehemben ma megszületett megígért királyotok. Menjetek, és személyesen győződjétek meg róla. Egy jászolban fekszik.

Egyszerre csak benépesült angyalokkal az ég, s zengett az énekük: „Dicsőség a mennyben Istennek, és békesség a földön a jóakarátú embereknek!” Majd ismét sötétség és csend borult az egész tájra. A nagy megilletődéstől a pásztorok szinte szólni se mertek. Csak később mondták:

- Tegyük meg, amit az angyal javasolt. A jószág biztos helyen lesz az akolban, mi pedig siessünk mielőbb Betlehembe!

Betlehembe megtalálták az újszülött királyt, akiről hírt adott nekik az angyal. A király nem palotában, nem házban, nem vendéglőben, hanem jászolban feküdt. Mellette ott kíváncsiskodott a tehén, a szamar...

A pásztorok elmondták Máriának és Józsefnek, hogyan tudták meg az örömhírt.

- A fényes égboltról angyalok szóltak hozzánk: „Ma Betlehemben megszületett a királyotok, akit az Úr ígért meg nektek. Menjetek, és győződjétek meg róla!”

Mária mindezt csendesen hallgatta azon az emlékezetes éjszakán.

A pásztorok még a sötétben visszasiettek. Lassan megvirradt, és várt rájuk a nyáj. A betlehemiek azonban hallották, ahogy visszafelé menet hangosan énekeltek Istennek a dicséretet: az első karácsonyi éneket.

Első Bibliám
Agapé, Ferences Nyomda
és Könyvkiadó Kft.

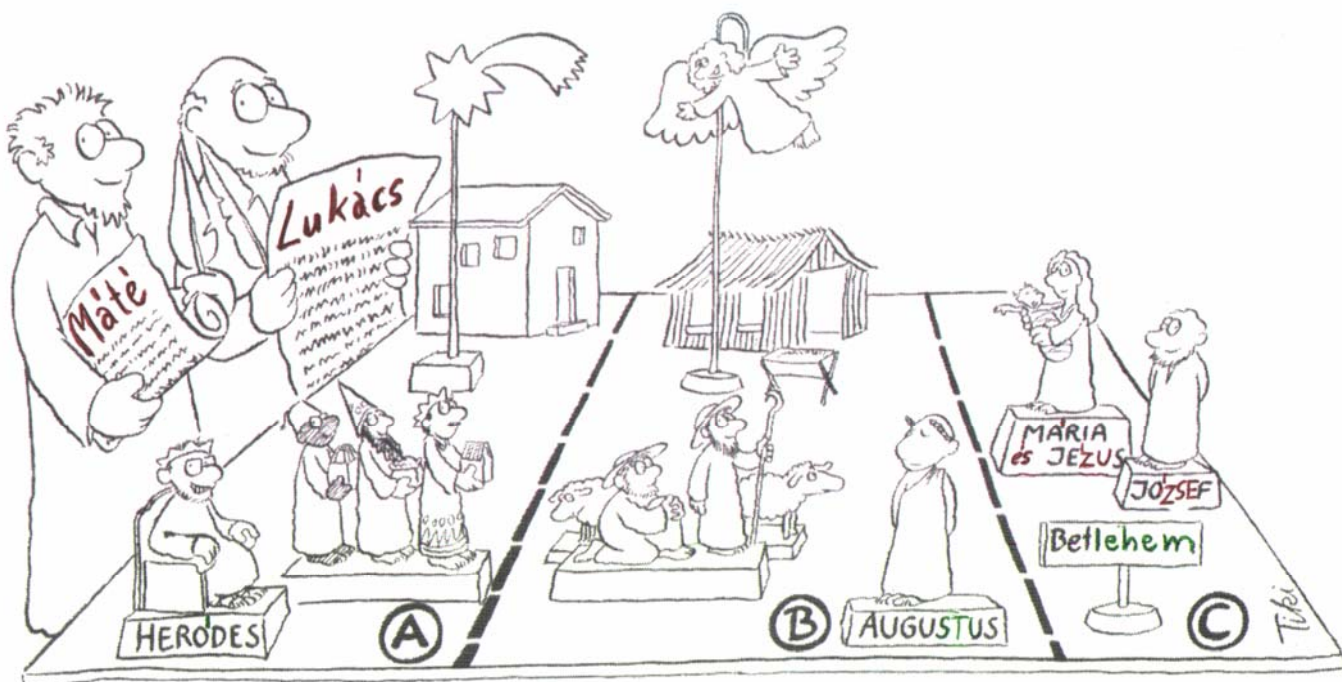
Szervusztok!

Egy karácsonyi rejtvény vár rátok. A feladat; a három kép szereplői közül (A, B és C) kiket találtok meg csak Máté és kiket csak Lukács evangéliumában? No, és melyik kép vonatkozik mind a két evangéliumra? A megfejtéseket betűjelét írjátok a pontozott vonalakra. Sok sikert kívánok!

Lukács evangéliuma .....

Máté evangéliuma .....

Mindkettő .....

Alkalmaink

Alkalom	Mikor?	Hol?
Istentisztelet	Vasárnap 10 ⁰⁰ kor	Jókai út 81.
	Vasárnap 9 ³⁰ kor	Jókai út 81.
Hittanóra	Péntek 16 ³⁰ kor	Tátra u. 13.
Hittanóra	Szombat 10 ⁰⁰ kor	Tátra u. 13.
Ifjúsági alkalom	Péntek 18 ³⁰ kor	Tátra u. 13.
Fiatalfelnőttek beszélgető köre	Megbeszélés szerint 17 ⁰⁰ kor	Megbeszélés szerint
Biblióra	Szerda 17 ⁰⁰ -tól	Megbeszélés szerint

Ádventi, karácsonyi alkalmaink

Alkalom	Mikor?	Hol?
Gyermekek karácsonya	Ádvent 4. vasárnapja (dec. 19.) 10 ⁰⁰ -tól	Jókai út 81.
Szenteste	December 24. 16 ⁰⁰ -tól	Jókai út 81.
Karácsonyi istentisztelet	December 25-26. 10 ⁰⁰ -tól	Jókai út 81.
Óévi istentisztelet	December 31. 16 ⁰⁰ -tól	Jókai út 81.
Újévi istentisztelet	Január 1. 10 ⁰⁰ -tól	Jókai út 81.
Ünnepi istentiszteleteinken terítve lesz az Úr asztala.		

Értesítjük minden kedves testvérünket, hogy a gyülekezetünk által alapított

Dénes Ottó Alapítványunk neve

Tatabányai Evangélikus Alapítvány

névre változott.

Weboldalunk címe: <http://tatabanya.lutheran.hu>

A weboldal kapcsolatos írásokat, észrevételeket a kkpityu@freemail.hu címre várjuk. A Lámpás szerkesztősége várja az írásokat az alábbi címre:

banyaszlampas@freemail.hu

LÁMPÁS – Tatabánya és Környéke Evangélikusságának Lapja

Megjelenik negyedévente

III. évfolyam, 4. szám 2004. ádvent

Az újság előállításához adományokat elfogadunk

erre a címre: Tatabányai Evangélikus Egyházközség

OTP Bank: 11740009-20201533

Felelős kiadó: Tatabányai Evangélikus Alapítvány

Főszerkesztő: Cser Ákos

Lektorálta: Bencze András

Tördelőszerkesztő: Kemény Ilona

Szerkesztőség címe: Tatabányai Evangélikus Lelkészi Hivatal

2800 Tatabánya, Tátra u. 13. Telefon/fax: 34/316-201

Hivatali nyitva tartás:

megbeszélés szerint

Cím: 2800 Tatabánya, Tátra u. 13. **Tel:** 06/34 316-201

Zászkaliczky Pál (h.lelkész)

Telefon: 06 30 486 5020

Azon kedves testvérink, akik betegségük, vagy egyéb okok miatt nem tudnak részt venni az istentiszteleteken, de szeretnének úrvacsorát venni, hívják bátran a fenti számok bármelyikét, és egyeztessenek időpontot a lelkéssel.

Elhunytak:

Szekeres János (74), Balassai Ferencné (82), Nagy Ferencné (88), Csabai Tibor (44), Meiszterics Zoltán (37), Magyar Istvánné (80), Varga Antalné (67)

„Taníts úgy számlálni napjainkat, hogy bölcs szívhez jussunk!” Zsolt 90,12

Az év során keresztelezésben részesültek:

Horváth Szilvia, Darmstadter Máté,

Kovács Benjámint Tibor

„Ne félj, mert megváltottalak, neveden szólítottalak, enyém vagy!” Ézs 43,1

Konfirmáltak:

Jambrik Tibor, Adorján Zsolt, Minárcsik Sándor, Nedves Péter

Kertész Eszter

Hó

(fohász gyöngéd halálért)

Ne a testi kín, ne a rémület –
fáradtság fektessen fagy-
marokba.

Feledje el a nyár szirmait
kertünk lemetszett rózsabokra...

Talán ahogy az utca szűkül,
ahogy tengernyi puha kristály
kipárnázza az úrt a fák közt –
(bent van, azt érzi, aki kint áll)

– így burkoljon magába a csönd,
erővel, de lágyan fonjon át.
Így érkezzen hozzám a hideg.
Temesse be lépteim nyomát.

Igen, ahogy az utca szűkül,
szűküljön utam. Az ég fehér.
Fehérbe süppedjen a lélek.
Hallja, lássa, tapints: ne félj.